

**Арлингтон нийтийн сургуулиудын Гэр бүлийн амьдралд боловсрол олгохоос Эцэг
эхийн татгалзах маягт - ЦЭЦЭРЛЭГ**

СУРАГЧИЙН НЭР: _____ УТАСНЫ ДУГААР: _____

БАГШИЙН НЭР: _____ ОГНОО: _____

Миний бие үүгээр хүүхдээ дараахь зорилтуудаас татгалзах гэсэн сонголтыг хийж байна. Би хүүхдээ татгалзуулсан зорилгынхоо оронд манай хүүхдэд бие даан гүйцэтгүүлэх өөр даалгавар өгөх болно гэдгийг ойлгож байна. Хүүхэд өөр даалгавар дээр ажиллаж байхдаа сургуулийн дүрэм, журмыг дагаж мөрдөх ёстой бөгөөд энэ даалгаварт үнэлгээ өгнө гэдгийг бас ойлгож байна.

ЗӨВЛӨГӨӨ: Хүүхдээ татгалзуулахыг хүссэн зорилго тус бүрийн хажуу талд өөрийн нэрний эхний үсгийг тавиарай.

___ **К.1 Сурагч өөрийн амжилт, эерэг мэдрэмжийг мэдрэх болно.**

Тодорхойлох тайлбар: Эдгээр туршлагаар багш нь танхимын орчны уур амьсгалаар хангадаг бөгөөд сургуульдаа амжилт гаргах, дэглэмийг үр дүнтэй зохицуулах, өөрийгөө хүлээн зөвшөөрч, бусдад хүлээн зөвшөөрөгдөх туршлагыг багтаасан болно. Эцэг эхчүүд гэртээ эдгээр эерэг туршлага, мэдрэмжийг бэхжүүлж байхыг зөвлөж байна. Ялгааг хүндэтгэхэд анхаарлаа хандуулна.

___ **К.2 Сурагч бусдыг хүндэтгэж, бусад хүмүүсийн хүндэтгэлийг мэдрэх болно.**

Тодорхойлох тайлбар: Сургуулийн багш нар болон бусад насанд хүрэгчид хүүхдийн мэдрэмж, үзэл бодлыг идэвхтэй сонсож, хүлээн авна. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн эерэг хөгжлийг дэмжиж, хүүхдийг бусад хүмүүсийн бие махбодийн болон сэтгэл санааны хүчирхийллээс хамгаалдаг анги танхимын уур амьсгалыг бий болгоно. Мөн хүүхэд эелдэг, зөв хүмүүжилд суралцдаг.

___ **К.3 Сурагч өөрийн зан авирын бусдад үзүүлэх нөлөөг, бусдын зан авирын өөрт нь үзүүлэх нөлөөг мэддэг болно.**

Тодорхойлох тайлбар: Багш нь хүүхдэд тэдний зан байдал бусдад эерэгээр болон сөргөөр хэрхэн хэрхэн нөлөөлдөг болохыг тайлбарлах тохирох тайлбарын хэлийг ашигладаг. Тэр тайлбарлах хэлээр хүүхэд бусдын зан байдал өөртөө нь хэрхэн нөлөөлж байгааг тайлбарлахад хэрэглэдэг. Энэхүү хандлагыг сургуулийн бусад ажилтнууд хэрэгжүүлж, эцэг эхчүүд гэртээ ийм тайлбарыг үргэлжлүүлэн хийхийг зөвлөж байна. Хүүхэд хувийн нууцын тухай, ялангуяа угаалгын өрөөний хэрэглээний талаархи ойлголттой танилцана. Өөрийгөө болон бусдын хувийн нууц, хил хязгаарын ач холбогдлыг танилцуулж, хувийн нууцлал, бусдын хил хязгаарыг хүндэтгэх нөхцлийг хангах хэрэгслэжр хангана. Нэмж дурдахад, бусад хүмүүсийн хувийн болон гэр бүлийн асуудлын талаар хов жив ярихаас зайлсхийхийн ач холбогдлыг чухалчилна. Интернетэд нэр, хаягаа хуваалцахгүй байх гэх мэт цахим нууцлалын талаархи ойлголтыг танилцуулна.

___ **К.4 Сурагч хүн бүр гэр бүлийн гишүүн бөгөөд гэр бүл олон хэлбэрээр байдаг гэдгийг таньж мэднэ.**

Тодорхойлох тайлбар: Дараахь гэр бүлийн хэлбэрийг оруулсан болно: эцэг эх хоёртой; гэрт амьдардаг ойрын гэр бүлээс тэлсэн гэр бүл - хамаатан садан; өрх толгойлсон эцэг эх;

үрчилж авсан гэр бүл; өсгөсөн, асран хамгаалагчийн гэр бүл; хойд эцэг эхтэй гэр бүлүүд; болон бусад холимог гэр бүлүүд ба гэр бүлийн харилцааны үнэ цэнэ.

— **К.5 Сурагч өөрийн гэр бүлийн гишүүдийг тодорхойлно.**

Тодорхойлох тайлбар: Энэ нь сурагчийн гэр бүлийн насанд хүрсэн хүн болон хүүхдийн тодорхойлохыг хэлнэ.

— **К.6 Сурагч гэр бүлийн гишүүд бие биенээ хайрлах, энэрэх, хүндлэх, талархах гэсэн эерэг аргуудын талаархи мэдлэгээ хөгжүүлнэ.**

Тодорхойлох тайлбар: Сэтгэцийн эрүүл мэндийн эерэг хөгжлийг хөхүүлэн дэмжсэн зохистой үгс, үйлдлүүдэд анхаарлаа хандуулна. Мэдрэх, сонсох, тэврэх, магтах, урам өгөх, дэмжих, туслах, тоглох гэх мэт анхаарал халамж, хамгаалалт, заавар бүхий үг, үйлдлээр хүүхэд аюулгүй байдал, хамгаалах зорилгоорс дүрэм, журам байдгийг ойлгох болно.

— **К.7 Сурагч бие махбодийн энхрийлэл хайр нь нөхөрлөл, баяр ёслол эсвэл хайртай гэр бүлийн илэрхийлэл байж болохыг ойлгох болно.**

Тодорхойлох тайлбар: Сурагч хайрын зохих илэрхийлэл нь хувь хүн, гэр бүл, олон нийтийн эрүүл мэндэд тустай гэдгийг ойлгох нь чухал юм. Сурагч хайрын зохистой, зохисгүй илэрхийллийн хоорондын ялгааг ойлгож эхэлнэ.

— **К.8 Сурагч бусдын сайн (эерэг эсвэл эрүүл) ба муу (сөрөг эсвэл эрүүл бус) мэдрэхүйн элементүүдийг танин мэднэ.**

Тодорхойлох тайлбар: Бусдад таалагдах сайхан хүртэхүйг дараах байдлаар тодорхойлдог: (1) хэн нэгний өмнө хийж болох хүртэхүй; (2) нууц биш газар хүрэх; (3) хүрвэл хүүхдийг аятайхан боловч таагүй мэдрэмж төрүүлдэг; (4) хүүхдэд цэвэрлэгээ хийх эсвэл эмнэлгийн тусламж үзүүлэх зорилгоор хүрэх; (5) гэр бүлийн гишүүний хайраа илэрхийлж хүрдэг газар. Бусдын муу хүртэхүйд дараахь зүйл багтана: (1) биеийн хувийн хэсэгт хүрэх; (2) нууц газарт хүрэх; (3) хүрэхэд таагүй мэдрэмж төрүүлдэг.

— **К.9 Сурагч гэр бүлийн гишүүд, хөршүүд, танихгүй хүмүүс болон бусад хүмүүсийн зохисгүй хандлагад хэрхэн "үгүй" гэж хэлэхээ харуулна.**

Тодорхойлох тайлбар: Үүнд босоод, хүн рүү шууд харж байхдаа хэрхэн чанга дуугаар "үгүй" гэж хэлж сурахыг оролцуулна. Хүүхдүүд эцэг эх, багш, сайд, эмээ өвөө, асран хамгаалагч гэх мэтийн итгэмжлэгдсэн насанд хүрэгчид иймэрхүү тохиолдлын талаар хэрхэн ярихаа мэддэг байх нь чухал. Нэмж дурдахад, хэн нэгэн сонсож, хариу өгөх хүртэл тэд зохисгүй хандлагын талаар үргэлжлүүлэн ярих шаардлагатай байдгийг тэд ойлгох хэрэгтэй.

— **К.10 Сурагч "сайхан мэдрэмж" ба "муухай мэдрэмж"-ийг тодорхойлно.**

Тодорхойлох тайлбар: Тайлбартай үгсийг хүүхдэд тааламжтай, тааламжгүй мэдрэмжийг танихад ашигладаг. Эцэг эхчүүдэд гэртээ байгаа мэдрэмжийн илэрхийлэлийг хэрэгжүүлэх, багштайгаа хамт ажиллахдаа сэтгэцийн эрүүл мэндийн сайн үйл ажиллагааг дэмжиж ажиллахыг зөвлөж байна.

— **К.11 Сурагч тусламжийг аюулгүйгээр авах болно.**

Тодорхойлох тайлбар: Оюутнууд аюултай орчинд байгаагаа хэрхэн танихыг суралцах болно. Сурагчид өөрсдийн овог нэр, хаяг, утасны дугаарыг тогтоогоод, худалдааны төв эсвэл олон нийтийн газарт алга болсон тохиолдолд хэрхэн яаж найдвартай тусламж авах талаар суралцаж мэдсэн байх хэрэгтэй.

**ЭНЭХҮҮ МАЯГТЫГ СУРГУУЛИАС ТОГТООСОН ХУГАЦААНД БӨГЛӨЖ ЗАХИРАЛ
РУУ БУЦАНА УУ.**

ЭЦЭГ ЭХ/АСРАН ХАМГААЛАГЧИЙН ГАРЫН ҮСЭГ:

_____ ОГНОО: _____